

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 3 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoli pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národní Tiskarna“ telefon št. 85.

Deželni zbor kranjski.

II. seja dne 26. aprila 1900.

Predseduje deželni glavar pl. Detela. Vlado zastopa deželni predsednik baron Hein. Došle predloge se odkazejo pristojnim odsekom, po predlogu posl. Murnika se sklone, odkazati vse peticije, ki se dojdejo, dež. odboru v rešitev.

O prošnji kmetijske družbe za zvišanje letnega prispevka in za podporo v svrhu osnovanja živinorejskih zadrug je poročal posl. Lenarčič. Poročevalec je omenjal lepo napredovanje kmetijske družbe. Število udov rase od dne do dne, in to je najboljši dokaz, da ustreza ljudstvu. Posli družbe so se silno pomnožili. Samo prometa z raznimi potrebščinami je bilo 300 vagonov na leto. Vrhu tega ima družba na Viču nekako vzrejo bikov in ti so prav dobro uspevali. Naravno je, da potrebuje družba za tako delovanje sredstev. Doslej je dobivala naša kmetijska družba le 2400 kron, torej nekoliko manj, nego dobivajo druge družbe od svojih zastopov. Res, da ima družba poleg državne podpore še drugih sredstev, a teh ne dobiva v družbene namene, nego v izvršitev gotovih nalog. Popolnoma umestno je torej, da se podpora 2400 K zviša na 4000 K. Družba se je tudi odločila za osnovanje živinorejskih zadrug. Pridobitno zadružništvo je jedino sredstvo, vzdržati kmeta saj znaša zadolžitvev kmetijskih posestev od polovice do treh četrtink vrednosti. S čim naj kmet pokriva obresti, davke, popravke in pri tem še živi ako nima prilike, pridelovati take pridelke, ki imajo višjo ceno na svetovnem trgu. Misli si, kako povzdigniti kvaliteto kmetijskih pridelkov, v prvi vrsti živine. Ž žvino se da dohodke povzdigniti. Mlekarske zadruge so postopale nekako moderno. Ponekod delajo z velikim uspehom, a koder so oddaljene od prometnih sredstev, se skrči njih dohodek, a nekaj se dobi vendar na korist kmetiji. Še veliko večji uspehi pa se bodo dosegli z živinorejskimi zadrugami. V drugih deželah se te zadruge močno razvijajo in imajo najlepše uspehe.

Zlasti v Švici. V tej mali deželi imajo 184 zadrug, ki izreajo plemensko živino. Snavanje živinorejskih zadrug se pa mora pospeševati pred vsem v tem, da se poskrbe tiskovine. Poročevalec je predlagal, naj se dovoli za napravo tiskovin kmetijski družbi 1000 K, in naj se zviša redna podpora na 4000 K.

Posl. Lengk je priporočal, da se napravijo jednotna okrožja, ker so razmere v raznih deželah jako različne, že vsled tega, ker se obdelovanju travnikov ne posvečuje skoro nikaka pazljivost. Govornik je ostro grajal, da se dež. odbor v tem oziru za nič ne briga. Stavljeni predlog je toplo pozdravil, a rekel, naj se tudi za boljše obdelovanje travnikov kaj stori. Na to je posl. Povše odgovoril, da dež. odbor stori kar mu je mogoče.

Sprejeta sta bila odsekova predloga.

Po poročilu posl. Murnika se je prošnja višjega ubožnega ravnateljstva v Gradci za podporo odstopila s toplim priporočilom deželnemu odboru v rešitev.

Po poročilu posl. dr. Majarona se je prošnja Polone Brvarjeve v Novem mestu za zvišanje miloščine odklonila.

Posl. Šubic je poročal o preložitvi okrajne ceste Radeče Dvor na progi med Dvorom in Gomilo v radeškem cestnem okraju, in je zbornica odobrila dotični zakonski načrt ter dovolila radeškemu cestnemu odboru v ta namen podpore 3000 K.

Isti poročevalec je poročal o dovolitvi 5%, naklade na najemščino od stanovališč v mestni občini Črnomelj. Poročevalec je predlagal, naj se dovoli ta naklada za dobo 10 let. Ta predlog je bil sprejet.

Posl. dr. Majaron je poročal o uvedbi doneska od zapuščin za bolnične namene dežele Kranjske. Financijalne razmere so take, da treba resno misliti na nove dohodke. Med drugimi naraščajo zlasti stroški za zdravstvene potrebe, vsled česar se je deželni odbor odločil predlagati, naj se v ta namen uvede naklada od zapuščin nad 2000 K. V drugih deželah se pobira taka naklada samo v nekaterih mestih. V

odseku so bile radi tega predloga velike razprave in se je nasvetu močno ugovarjalo. Govornik je vso zadevo vsestransko pojasnil in je predlagal, naj se zakonski načrt vrne deželnemu odboru z naročilom, da se dogovori z vsemi poklicnimi faktorji in potem predloži nov načrt.

Posl. baron Schwegel je pritrdil temu nasvetu, povdarjaje, da imamo taci davkov v državi že več kakor preveč. Treba je skrbeti za nove dohodke, a s tem še ni rečeno, da se mora to storiti potom novega davka. Sploh ni treba, da bi ravno Kranjska morala pri novih davkih biti vedno prva in nakladati davke, katerih drugod nikjer nimajo. Tako se na pr. povsod tudi v najbogatejših deželah plačujejo manjše naklade na zapuščine za šolske namene, kakor na Kranjskem. Na Dunaju imajo pač neko tako naklado, kakor jo nasvetuje deželni odbor, a tista je dosti milejša in tudi ne nese mnogo. Posledica sprejetja bi bila, da bi se našla pota in sredstva, odtegniti zapuščine obdavčenju. Govornik je rekel, da bi bilo boljše počakati s tako naklado, dokler se kje drugod ne poskusi s tako uvedbo in se ne vidi, kako se tam obnese in zastopal stališče, da bi se tak davek smel pobirati samo v prid gotovim bolnicam, ne pa v prid cele dežele. Dežela ima drugo sredstvo, da nadomesti teh 20 000 K, na katere računa, s tem, da šteti, da ne meče denarja za subvencioniranje železniških postajališč. To se je zgodilo glede postajališča na Preserju. Jednak slučaj se je zgodil z bolnico v Kandiji. Na tak način se potrosi več ko 20 000 K. Če bi se štedilo, bi se še kaj več prihranilo.

Posl. dr. Schaffer je kot poročevalec deželnega odbora odgovarjal na posamezne ugovore in opravičeval deželni odbor, da je zadevni predlog stavil. Že 1788. se je upejala prva naklada na zapuščine. L. 1874. se je hotelo obstoječo naklado za šolske namene zvišati, čemur se je vlada protivila. Takrat so bili v zbornici možje (Posl. baron Schwegel: Ki so z navdušenjem davke plačevali!), ki so bili odločno za

znatno naklado na zapuščine, a izvršil se ni ta namen, ker se je vlada protivila. Zbornica je vedno stala na stališču, da se naj zapuščine obdavčijo. Res, da imajo drugod samo za posamezne kraje tako naklado, a pri nas imamo samo jedno samo veliko deželno bolnico. Torej je naravno, da se hoče zanjo skrbeti. Deželni zbor je je naročil deželnemu odboru, naj poišče novih dohodkov. S tem sklepom vendar ni hotel reči, naj jih dobi s štedenjem! Sploh je čudno, da se sploh negativno kritikuje, da pa nihče ne stavi boljšega konkretnega predloga. Če bi se naklada upeljala, bi bila prav malo občutna, a dežela bi iz nje zbrala nov zaklad — to je bil namen deželnega odbora — iz katerega bi lahko sčasoma skrbela za mnoge zdravstvene potrebe. Govori se vedno o štedenju, a denar se čisto brez premisleka izdaja, in govori se tudi, uaj se dobe novi dohodki, a kadar se taki nasvetujejo, je vse proti njim. Položaj je tak, da bomo čez nekaj let morali naložiti še dosti hujši davek nego bi bila nasvetovana naklada na zapuščine.

Posl. vitez Langer je dejal, da ima Ljubljana največ koristi od deželne bolnice; a dala je zanj samo 36.000 gld. Ljubljana ima 40.000 prebivalcev, a nobene mestne bolnice, in vsled tega plačuje dežela za mesto. Prav bi bilo, da se od Ljubljane zahteva prispevek za stroške deželne bolnice. Ko je šlo za šolsko doklado, se je reklo: Dajte, za uboge otročiče gre! Zdaj se zopet pravi: Za vboje bolnike gre — in vpeljati se hoče deželni davek od zapuščin!

Poročevalec dr. Majaron je pojasnil, da je dedščinski davek zadobil v zadnjih letih veliko več simpatij v znanosti, kakor jih je imel nekoč, in odgovarjal na razne pripombe tekom debate ter zagovarjal stališče, da, če se pritegnejo zapuščine, naj se pritegnejo iz cele dežele. Napram posl. vitez Langerju je pripomnil, da dotični prispevek Ljubljane lahko dobi, naj se le sprejme predloženi načrt, ker bi najmanj polovico plačala Ljubljana. Tudi zdaj pripeva Ljubljana dosti, ker plačuje polovico

LISTEK.

Knjige „Hrvatske Matice“.

Najiminitnejše in najplodovitejše jugoslovansko književno društvo je nedvomno „Hrvatska Matica“ v Zagrebu. Vajeni smo, da izdaja to društvo za pičlih šest kron veliko število leposlovnih in popularno znanstvenih knjig, letos pa je nadkrilila „Hrvatska Matica“ sama sebe. Izdala je namreč nič manj kakor 13 obsežnih zvezkov, med temi 10 rednih za omenjeni letni prinos, potem dvoje knjig, bavečih se s staroklasičnim slovstvom in končno še IV. zvezek hrvatskih narodnih pesmij. Vse tri zvezke dobe člani za ničevno ceno. Skupaj prejmó torej letos 272%, tiskanih pol, to je 100 pol več kakor v minolih letih.

To je pač najsijajnejši dokaz, da stoji „Hrvatska Matica“ na toliki produktivni višini, da zremo lahko nanjo s ponosom vsi Jugoslovani; — narodna dolžnost vsakega izobraženega Slovenca in Hrvata pa je, da stopi med člane tega dičnega književnega društva.

Koliko bogastva in koliko raznovrstnosti je v teh letošnjih knjigah bodisi v leposlovnem, bodisi znanstvenem oziru! To je cela biblioteka, katero je razposlala

„Hrvatska Matica“ v vse sloje hrvatske inteligence.

Odbor skrbi vedno, da so knjige čim najraznovrstnejše vsebine, da so zastopane vse stroke znanosti in vse vrste leposlovja. „Hrvatska Matica“ je izdala doslej že nešteto knjig zgodovinske, zemljepisne, meteorološke, zvezdoslovne, medicinske, literarnohistorične, modroslovne, prirodoslovne, jezikoslovne, obrtnotrgovinske, socialne in druge vsebine. Objavila je študije in eseje, povesti, drame in pesni najrazličnejših tujih in slovanskih pisateljev. Tu so zastopani tudi Homer, Demosten, Sofoklej, Platon, Ksenofon, Salustij, Ciceron, Herodot, Virgilij, Cezar, Tacit, Plutarh, in drugi. „Hrvatska Matica“ pa je tudi, in sicer v prvi vrsti, središče izvirne hrvatske književnosti. Najodličnejši hrvatski pisatelji in pesniki izdajajo prav potom „Matice“ svoje romane, povesti in pesmi. Tu se zbirajo in so se zbirali vedno najstarejši in najmlajši hrvatski literati. Tomić, Kumičić, Novak, Harambašić, Sundečić, Tresić Pavičić, Šandor-Gjalski, Osman-Aziz, Arnold, Kranjčević, Leskovar, Badalić in mnogi drugi so objavili v knjigah „Hrvatske Matice“ svoja najboljša dela. Zato pa ustreza „Matica“ tudi vsem različnim zahtevam, zadovoljuje vse literarne struje ter združuje v sebi malone celokupno hrvatsko slovstvo. Odbor

„Matice Hrvatske“ ne pozna nikakoršne tesnosrčnosti, nobenega klikovstva in literarnega strankarstva, nego stoji na stališču popolne umetniške svobode. Prav zategadelj pa z veseljem sodelujejo vsi hrvatski literati na neprestanem napredovanju tega veleodličnega društva.

Pridržuj si obširnejšo oceno vsaj nekaterih letošnjih knjig za prvo priliko, omenjam danes le splošno, da je tudi za l. 1899. izdano število knjig po svoji vsebini jako raznovrstno, po svoji vrednosti pa nedvomno na vrhuncu dosedanjih edicij.

Kot XXIV. knjiga „poučne knjižnice“ so izšle letos dr. St. Gjurašina prirodopisne in kulturne črtice „Ptice“, I. del s 107 slikami. Na 313 straneh opisuje avtor ptice Hrvatske in drugih dežel v zanimivem in živem, lahkem slogu.

Profesor dr. Milivoj Šrepel je podal v VI. zvezku „slik iz svetovne književnosti“ opis italijanskega preporoda (renaissance) v XV. in XVI. stoletju. Avtor izvrstne knjige „Ruski pripovedači“ (izšla v „Hrvatski Matici“ l. 1894.) je naslikal na 283 straneh duhovito in v sijajni dikciji vpliv Danteja, Petrarke, Ariosta, Savonarole, Boccaccia, Cosima in Lorenza de Medici, Eneje Silvije, Michelangela in Rafaela. Dr. Šrepel kaže pa tudi,

kakšen upliv je imela italijanska renesansa na Slované, zlasti na Hrvate.

Kot osma knjiga svetovne zgodovine je izšel I. del zgodovine novega veka (1453.—1789.), spisal Franjo Valla. Ta del obsega (na 333 straneh) dobo razkritja Amerike in reformacije.

Bare Poparić je zanimivo opisal pomorsko silo Hrvatov za dobe narodnih vladarjev, t. j. od l. 642. do konca 11. stoletja. Delce obsega 140 str.

Sedma knjiga slovanske knjižnice pa obsega kmetske pripovedi maloruske pisateljice Marije Evgenije Markovičke, ki je pisala pod imenom Marko Vovčok. Dr. A. Harambašić je napisal životopis pisateljice, ocenil njena dela ter prevel 18 njenih najboljših povestic. „Hrv. Matica“, ki je izdala dela Puškina, Turgenjeva, Ševčenka, Potapenka, Baranceviča, Čehova, Ščepkinove-Kupernikove, Hippisusa i. dr., je s to knjigo prav umestno pomnožila rusko slovstvo v hrvatskih prevodih.

Takisto umestno je izdala „Hrvatska Matica“ ob stoletnici Puškinovega rojstva velik izbor njegovih prevedenih poezij, njegovo klasično povest „Kapitana hči“ in njegovo tragedijo „Boris Godunov“. Temeljit vvod k tej 392 str. obsegajoči knjigi je napisal izvrstni poznavalec ruske literature dr. prof. Šrepel.

vseh deželnih doklad. Resnica je, da se premalo štedi, a če se bo tako naprej delalo, bo vendar dobro, da se vprašanje o dedščinskem davku dobro pretehta.

Zbornica je sprejela odsekov predlog, po katerem se načrt vrne dež. odboru. (Konec prih.)

V Ljubljani, 26 aprila.

Körberjev jezikovni načrt

ni ljub niti Čehom niti Nemcem in prav kakor žogo ga mečejo drug drugemu. Mladočeški poslanci so že izjavili, da začno proti Körberjevemu načrtu najostrejšo obstrukcijo, ker ga smatrajo za nečuveno žaljenje svojega naroda, nemški listi, na čelu jim Wolfovo glasilo „Ostdeutsche Rundschau“, pa ga smatrajo za izzivanje Nemcev in za združitev Badeni Gautschevih naredeb. Wolf misli, da Mladočeški samo zatagadelj protestirajo, da bi jim vlada v svojem jezikovnem načrtu primaknila še kaj. Zato pozivlja Wolf svoje somišljenike in vse nemško časopisje na najhujši odpor proti Körberju ter na neizprosni boj v parlamentu. Körberjev jezikovni načrt nima torej nikakega zagovornika, in pokopan je prav za prav že danes. Pokopana pa je tudi češkonemška sprava, kar se je vnovič pokazalo te dni v češkem deželnem zboru pri debati o Pacakovem jezikovnem načrtu.

Grozovitosti v Kongu.

V belgijski zbornici se je predvčerajšnjim začela debata o interpelaciji poslanca Loranda, ki je razkril strašne grozovitosti desetorice agentov belgijskih trgovinskih družeb, bivšega poveljnika ondotne posadke Lothaireja in nekaterih častnikov v Mongalli (Kongu). Zamorce strahovito trpinčijo ter postopajo z njimi kakor z živino. Lothaire se je pripeljal osebno v Antwerpen, da se zagovarja. Belgijska vlada je jako slabotno odvrčala očitanja, da premalo pazi na svoje uradništvo v Kongu ter ni mogla podati nikakega opravičenja naštetih zločinov evropskih kulturonošcev. Gotovo bodo Belgiji sedaj še hujši nasprotniki kongoškemu podjetju kralja Leopolda. Sedaj pa javljajo najnovejše vesti, da so se zatirani zamorci v Mongalli dvignili ter se maščevali s tem, da so več evropskih žen, otrok, pa tudi moških trpinčili in umorili. Trgovinskega zastopnika Van Lyckena so mučili do smrti. Tako povračujejo zamorci Bundjanci surovost Belgijcev z jednako surovostjo.

Knez Hohenlohe v Parizu.

Nemški državni kancelar knez Hohenlohe je v Parizu. Šel si je baje ogledat razstavo in, kakor vsako leto, je posetil tudi svojega zdravnika. Tako poročajo iz Berolina. V Parizu pa sodijo, da ima Hohenlohejev prihod v francosko stolico večjo važnost in političen namen. Trdijo, da je prišel Hohenlohe pripravljati sprejem cesarja Viljema II., ki namerava priti sredi maja v Pariz na razstavo. Cesar namerava priti popolnoma incognito pod imenom grofa Eleva. Te vesti še noben berlinski

Izvirne leposlovne knjige so izšle letos štiri, in sicer:

Arnold: Izbrane pjesme. (Zabavna knjižnica svez 220—223.) 240 str.;

Novak: Poslednji Stipančiči. Povijest jedne patricijske obitelji. (Zabavna knjižn. sv. 224—226.) 254 str.;

Sandor Gjalski. Diljem doma. Zapisci i priče. (Zabav. knjiž. sv. 227—229.) VIII. i 259 str.; — in

Tomić J. E.: Melita. Pripoviest iz novijega doba. (Zabav. knjižn. sv. 230—233.) 358 str. O teh spregovorimo več kmalu v listku.

Kot založne knjige pa so končno izšle še te knjige:

Ksenofon: Izbrani spisi. Dio drugi. (Anabaza. Spomeni Sokratovi i knjiga o gospodarstvu.) Preveli i bilješkama popratili Stjep. Senc i Mart. Kuzmić. (Prijevoda grčkih i rimskih klasika sv. XVII.) IV. i 414 str. (cena za članove „Matice“ 2 krune); Šrepol: Klasična filologija. (Knjižnice za klasičnu starinu knj. IV.) XVI. i 192 str. (cena za članove „Matice“ 1 kr. 20 fil.); — in

Hrvatske narodne pjesme. Dio prvi: Junačke pjesme (Muhamedovske). Knjiga četvrta. Uredio dr. Luka Marjanović. VIII. i 736 str. (cena za članove „Matice“ 3 krune).

To je torej bogati letošnji sad „Hrv. Matice“. Naj bi se je oklenilo čim največ slovenskih članov!

list ni prerekel, zato se splošno veruje. Hohenlohe ostane v Parizu do 3. maja, potem se vrne v Berlin, ker mora biti prisoten pri sprejemu našega cesarja.

Vojna v Južni Afriki.

Od vseh strani hité angleške čete na pomoč obleganemu mestu Wepener, in tajiti ni, da so mu prišli že prav blizu. Kakor poroča Roberts, je dospel general Chermiside 25. t. m. v Dewetsdorp, ki je ključ do Wepenerja. Dewetsdorp leži okoli 15 milj severozahodno od Wepenerja. A tudi od juga prodirajo Angleži. General Brabant je dospel že do Bushmanskopa, t. j. okoli osem milj pred Wepenerjem. Vendar pa Buri vstrajajo v svojih pozicijah ter tudi obleganja mesta Wepener nočejo opustiti. Roberts je poslal do malega vse svoje čete, da preženo Bure z leve strani, a Buri so se pokazali sedaj tudi na njegovi desni strani ter obkolili lorda Methuena v Boshofu. Sin ujetega generala Cronjea ima zahodno od Boshofa 2000 mož, par tisoč Burov pa stoji tudi pri Spitzkopu, 12 kilometrov od Boshofa. Na velikonočni ponedeljek je dospelo v Beiro pet parnikov s 1100 jezdec, 1200 mulami, vozovi, materialom za stavbo železnice in z velikim številom delavcev iz Avstralije. V maju pripelje 22 parnikov govejo živino, živila in še nekaj tisoč mož. Vse te bode peljal general Carrington preko Mozambika od severa proti jugu do Buluwaya v Rhodesiji in dalje proti Mafekingu. Neki Bur pa je sporočil v „Allgemeen Handelsblad“, da je podjetje Carringtona blazno in malone neizvršljivo. Železnica do Salisburyja je na mnogih krajih nerabna in sploh taka, da dospo potniki do končne postaje napol mrtvi. Potem pa se začne strašna pot skozi pragozde in v podnebnju, ki je za Evropejca morilno. Neznosna vročina po dnevi, hud mraz ponoči, milijarde moskitov, iz močvirja vstajajoči, mrzlico provzročajoči plini in popoln nedostatek vode, — vse to onemogočuje redno marširanje. Celo domačine pobira v teh krajih mrzlica kar trumoma, tujci pa bodo onemogli še mnogo prej. Če dospe Carrington do 24. maja v Buluwayo, je lahko vesel. Tam pa se bodo morali njegovi vojaki, kolikor jih ostane živih, zdraviti vsaj mesec dni.

Dopisi.

Iz Vevč, 25. aprila. Namenili smo se podati nekaj vrstic iz delavskega kroga papirne tovarne na Vevčah s prošnjo, priobčiti jih v vašem cenjenem listu. Po dolgem molčanju menimo, da je čas, da pride malo med ljudi, kar se tiče ravnanja naših gospodov predstavljenih z delavci. Zlasti v poslednjem času so nastali zares pasji dnevi za nas. Ravnaajo z nami kakor z robi. Posebno delavci, kateri služijo 20 ali celo 30 let, so pravi trn v peti tem gospodom. Ti reveži, ki so se postarali v delu in izgubili svoje moči v tovarni, so potirani iz kota v kot in oblagani z delom, katerega niso kos. Gotovo je namen gospodov, da bi ti starci sami pustili delo, potem bi jim ne bilo treba dati kak doštudek. Zgodi se včasih, da se nekateri delavci osrdijo in protestujejo zoper to ravnanje, pa gospoda mu zavrne „sie sind faul zu arbeiten, wenn es ihnen nicht gefällt, so können sie gehen, vor der Fabrik warten viele junge Kräfte, die gerne um 60 kr. arbeiten.“ Zares laskavi odgovori! Ti gospodje menda ne vedo, da živijo od delavskih žuljev. Glavno nalogo zbral si je, mislim, gospod Mayer, šef tovarne, pruski državljani. Menda je pozabil, da je prišel za kruhom na Kranjsko, ker tako zatira tukajšnji rod. Bilo bi že jako potrebno, da kdo tudi pogleda v kazenski register v tovarni, ako ga sploh peljejo. Zdi se nam, da denarne kazni se samo nakladajo tja v en dan, pa velikokrat ne po določbah obrtnega zakona. Prišel je popreje večkrat kaki gospod inspektor in pri tej priliki tudi izpraševal delavce po njih stanju, ali kako se upa revež povedati resnico, ker se mora bati, da ga spode iz službe. Čas bi bil, da se proti tem gospodom navede malo § 133. lit. d) obrtnega patenta od 20. dec. 1859. državni zakon št. 227. Upamo, da bo ta tobak našim gospodom vendar malo pod nos šel, čeravno ne umejo slovenščine, ali, kakor oni pravijo „gemeine Sprache“. Jim ga bodo že njihovi vohuni raztolmačili.

Iz Kamnika, 24. aprila. (Kamniški salonski orkester.) Nedeljski koncert našega vrlega orkestra, čegar čisti prebitek

je bil namenjen v korist našega „planinskega društva“, se je povsem prav lepo obnesel. Sosebno mnogo tujcev — kot še nikoli — je to pot počastilo našo godbeno muzo. Sosebno mesto Kranj se je res bogato odzvalo našemu vabilu; osrednji odbor slovenskega planinskega društva je bil zastopan po g. M. Verovšku. Ljubljana in vsa tujakinja okolica seveda tudi to pot ni zamenjala našega orkestra. Odbor domače podružnice se je pa v kljub velikega „medvedovega lova“ vdeležil polnoštevilno. Pogrešali pa smo to pot veliko našega domačega občinstva — zakaj, ne vemo!?

Okusno sestavljenemu vabilu je na čelu rezko stopala nova — času primerna — toga koračnica „Buri pridejo“, komponiral člen orkestra g. Josip Škorpik. Ta koračnica s svojim markantno orisanim taktom ostro označuje hrabre Bure. „Buri pridejo“ je skladatelj prijateljsko poklonil členu g. Jos. Nik Sadnikarju. Burni klici na poklonitelja in poklonjenca so zahtevali, da se je res lepa koračnica morala ponoviti. Obema gospodoma pa častitamo! — Efektna ouvertura k krasni Rossinijevi „Semiramis“ je v kljub velicah zahtev, katere stavi ta ouvertura, krasno uspela. — Zajčev „Večer na Savi“ in valček „Sanje“ sta s svojo fineso žela veliko zadovoljstva in hvale. „Mladi vojaki“ se je po vsaki točki burno klicalo tako, da je dirigent moral vstreči — in komaj ko je zadonel prvi akord, je občinstvo tako navdušeno ploskalo — da „Mladih vojakov“ skoraj slišali nismo. Po lepem melodičnem Hackhovem „Jutranjem pozdravu“ se je res umetniško sviral veliki Komzákov potpouri „Pikantni listi“, posebno flavta je v tej točki obujala s svojimi prijetno rahlimi in vabljivimi akordi veliko pozornosti. Krasni prehodi krasijo ta potpouri in ga vsled tega, dvigajo visoko nad druga slična dela. — Parmova četvorka „Triglav“ je nam že pač znana, toda tako lepo, kakor je to ljubko domačo četvorko sviral naš orkester — je še nismo slišali. Čuje se, da se prihodnji koncert našega orkestra napravi v blago korist „Dijaške kuhinje v Kranju“. Upamo pa, da si ohrani kamniški salonski orkester še nadalje dosedanje simpatije, katere ga tako bogato podpirajo k izvršitvi njegovih blagih namenov!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26 aprila.

— Kranjski deželni zbor je v današnji seji razen tistih točk, o katerih že danes poročamo, odobril tudi novi zakon o pokojninskih užitkih osebja ljudskega šolstva, o katerem je poročal posl. Višnikar in poročun učiteljskega pokojninskega zaklada. Vrh tega je dež. zbor rešil tudi daljšo vrsto peticij. Prihodnja seja bo v soboto.

— Deželni kulturni svet. V današnji seji dež. zbora je bil predložen vladni načrt zakona, s katerim se hoče klerikalcem na ljubav ubiti naša cvetoča kmetijska družba in na njeno mesto postaviti neke okrajne zadruge in deželni kulturni svet. O tem vladnem načrtu, ki je mej poslanci napredne narodne stranke obudil skrajno ogorčenje, bomo še obširneje govorili. Za danes le omenjamo, da vlada svojemu načrtu ni dala niti besedice utemeljevanja. To je jako značilno. Ali je vlada v zadregi za utemeljevanje, ali ima slabo vest, ker se je lotila takega neodpustnega naskoka na kmetijsko družbo.

— Podpore gasilnim društvom. Deželni odbor kranjski razdelil je ta mesec iz stražno gasilnega zaklada nastopnim gasilnim društvom podpore, in sicer so prejeli: Zvezni odbor 1200 K; Ljubljana 600 kron; Kamnik, Komenda, Novo mesto, Postojna, Ribnica, Gorenji Logatec, Moste, Bohinjska Bela, Vinica, Škofljica, Sodražica, Voglje, Novavas, Št. Jurij pri Kranju, Cerklje, Selce pri Šempetru in Štepanjvas po 300 kron; Šiško 240 kron; Borovnica, Brdo, Cirknica, Črni vrh, Doljsko, Gorje, Ig, Trnovo, Kranj, Kropa, Mengeš, Mokronog, Polhograдец, Poljane, Radeče, Radovljica, Senožeče, Škofja Loka, Šmarje, Toplice, Trebnje, Trzin, Šent Vid pri Ljubljani, Žiri, Žužemborg, Predvor, Koroškabela, Staritrg pri Ložu, Selce, Črnomelj, Železniki, Dobrova, Brezovica, Radeče, Mozelj, Mošnje, Onke, Metlika, Rovte, Dolgava, Semič, Razdrto in Kočevje po 200 kron; Begunje, Belapeč, Bizavik, Bled, Krka, Leskovec, Krško, Smartno pri Litiji, Vič, Vipava, Vitanjagora, Vrhnika, Zagorje in

Breznica po 160 kron; Dob, Dol, Dovje, Horjul in Št. Vid pri Vipavi po 140 kron; Doljenjvas pri Ribnici, Kranjska gora, Starilog in Kočevska reka po 120 K; Litija, Mojstrana, Planina, Staracerkev, Verd, Kamnagorica, Svetlipotok, Reinthal in Koprivnik po 100 kron. Poleg še občina Leše 160 K in občini Sv. Jošt in Račna po 100 K, toraj skupno 20420 K. Dobila so podporo vsa društva, ki so vložila svoje prošnje.

— Marijina bratovščina. Piše se nam iz kroga členov Marijine bratovščine: V poročilu o zadnjem občnem zboru, ki ga je obelodanil „Slov. Narod“, je rečeno, da je nastal razpor zaradi tako majhnih diferenc, da ne presegajo dosti vrednosti ene virinke. Razpor ni nastal radi visokosti diference, nego zaradi slabega gospodarstva g. Karola Lahajnarja. Na občnem zboru dne 18. februarja t. l. je g. Štefan Klun navedel samo jeden slučaj, če je še kaj družih, bo pokazala revizija knjig. Na tistem občnem zboru je g. Klun očital bivšemu predsedniku in blagajniku, da je zidarskemu računu pripisal jednega delavca, kateremu je v resnici manj plačal, nego je vpisal v knjige. Govoril je tako, da je na časti žalil g. Lahajnarja. Ta je tudi vložil tožbo proti g. Klunu, slednji pa je nastopil dokaz resnice. Dne 28. marca t. l. bi se bila morala vršiti obravnava. Sodišče je bilo zahtevalo, da se mu predlože knjige in računi za leto 1899, g. Klun pa je hotel povrh še s pričami dokazati, da je pobožni g. Lahajnar račune bratovščine sebi v korist spreminjal. Toda kaj se je zgodilo? Gosp. Lahajnar je dan pred obravnavo svojo tožbo brezpogojno umaknil. Naravno je vsled tega, da je zavlada mej členi velika nezaupnost, ne proti vsem odbornikom, saj je več gospodov v odboru, ki so vzvišeni nad vsak dvom, ali členi hočejo dognati, če so vsi računi v redu, in če je sploh gospodarstvo dobro in varno. To je vzrok razpore. Če odborniku Grilcu ne bo treba plačati tistih goldinarjev, ki jih je ponujal za vsak neizkazani ali pomeverjeni krajcar, bo zanj prav dobro, in mu bodo to vsi členi privoščili.

— Uradovanje slovenskih občin na Spodnjem Štajerskem. „Domovina“ piše: Že tolikrat se je zahtevalo od slovenskih občin slovensko uradovanje, da je že res sramotno, če se vzlic tem zahtevam še vedno nahaja cela kopica občin s slovenskimi odbori, katerim se zdi potrebno občečati z raznimi višjimi oblastmi, kakor z okrajnimi glavarstvi, z deželnim odborom itd. v nemškem jeziku. Rad bi samo vedel, iz kakšnih vzrokov dajejo na ta način slovenskim občinam nemški značaj? Ali so potem še potrebni boji pri volitvah v občinski odbor, ako postane tudi potem, ko je občina v slovenskih rokah, vse pri starem? Nemški uradovalec bi vendar laglje nemški župan? Smatra se najbrž to, v kakšnem jeziku, da se uraduje, za malenkost. Toda temu ni tako! Le slovensko uradovanje da občini šele pravo lice. Naj se mi imenuje le edna občina, v kateri imajo Nemci večino, ki bi uradovala slovensko! Nemci bi smatrali naravnost za budalost, ako bi se od njih kaj tacega zahtevalo. A mi? Kje si odločnost, kje narodni ponos? Povsod doni sedaj geslo: „Proč od Gradca!“ Ali ni potem smešno, ako slovenske občine v odmevu tega klica dopisujejo graškim uradom, če hočemo vzeti te skupno za vse druge, v nemščini. S tem vendar silijo „v Gradec“, a ne „od Gradca“! Slovenske občine, pokažite, da ste solidarne s svojimi poslanci tudi s tem, da občujete z vsemi uradi, posebno pa z Gradcem le v slovenskem jeziku. Takozvana „slovenska“ deputacija obstoječa iz par obiskanih nemčurjev, ki je zadnji četrtlet romala moledevat k graškim Wolfovcem, je tam prosila, naj jih vendar osrečijo s poukom blažene nemščine, da tudi oni postanejo pri vojaki — „fajtarji“! (Kako visoko se je pospela njih častilakomnost!) Ta izjava obžalovanja vrednih renegatov proglašja se sedaj kot srečna želja celega slovenskega naroda. Ali se ne bode ravno tako iz nemškega uradovanja slovenskih občin sklevalo, da goje tudi one isto željo, kakor omenjeni odpadniki. Torej občine, ki še uradujete nemško, pokažite, da temu ni tako, vložite protest proti laži-slovenski deputaciji s tem, da uradujete z naprej le v mili slovenščini. To zahtevamo v prvi vrsti od Ponikve. Vzemite vendar Ponkovičani za vzgled novi občinski odbor sosednjega Št. Jurja ob južni železnici, ki se v

tem oziru lepo razlikuje od prejšnjega. Na dan Škofjavske in še druge slovenske občine, katerih sedaj še nočemo z imenom navajati; pač pa se to zgodi brez pardona, ako se v kratkem ne poboljšajo. Še več bi seveda imeli pometati pri občinah krog Ptuj in Maribora. Tudi to se zgodi, ako se ne ugotovi temu pravičnemu klicu. Bolj čudno je še seveda, če popolnoma slovenski okrajni odbori pospešujejo nemško uradovanje. Neumljiv nam je tu pred vsem okrajni odbor Brežice. Zaključujemo torej s pričakovanjem, da vsi odbori takoj zamenjajo svoje nemško uradovanje s slovenskim in tudi tako pokažejo, da odobrujejo edino pravo postopanje svojih poslancev.

— **Romanje v Rim.** Poroča se nam: Da so romale v Rim le lahkoverne, od kapelančkov zapeljane ženske — koje so si s težkim trudom po možu prislužile denar spravile v žep — to kaže naslednji slučaj: V Ložu živi mož, koji opravlja ob skromni plači službo občinskega tajnika v bližnjem Starem trgu. Mož ni napačen, očitati se mu ne more ničesar, kakor to, da baje preveč sluša svojo boljšo polovico. Poseduje v Ložu precej lepo, a zadolženo premoženje in posledica tega je, da se mu je to premoženje že cenilo in se bode v kratkem času bajé tudi že sodnoizvršilnim potom prodalo — seveda ako ne bode prej ogromnega vknjiženega dolga poravnal, kar pa ni verjetno. Vsak najprimitivnejši kmet skuša z malo svoto izvršitelja pomiriti in izvršitev vstaviti. A tu je vse kaj drugega. Kar Peter reče, to velja. Dasi je tudi izvršeneva bolja polovica pri tem prizadeta — ne briga je, da pride ob svoj dom — le da roma v Rim. In šla je! Tedaj za Rim ima, za hišo ne! To je pač preslepljenost.

— **Nemški romarji na potu v Jeruzalem.** Iz Trsta se nam piše: Včeraj prišlo je s posebnim vlakom kacic 500 nemških romarjev in romaric iz Linca v Trst. Spremlja jih nad 20 duhovnikov. S kolodvora so šli naravnost v cerkev k sv. Antonu staremu, kjer so jim tržaški tatovi prav pridno žepe praznili. Romarji imajo svojo godbo seboj, da jim je čas krajši. Seveda svira ta godba same pobožne komade, tako da se nam je zdelo, kakor da prisostvujemo kakemu pogrebu, ko so ti romarji z godbo na čelu korakali mimo nas. Ladja „Poseidon“ je romarje odpeljala v Jafo. Bog vé, kako bo kaj Vašemu škofu pri srcu, ko izve, da je linški škof vendar-le spravil romarje v Jeruzalem skupaj, mej tem ko se ljubljanskemu škofu to ni posrečilo.

— **Iz Novega mesta se nam piše:** Lesni trgovec g. K. je napravil dobro kupčijo. Naš kapitelj je rabil denar in prodal mu je smreke. Ravno nad kolodvorom in ob najlepšem prehodu našega mesta je lepa kapiteljska smrekova hosta. Smreke so v najlepši rasti. Še dobrih 20 let bi lahko rastle in tedaj vrgle lep denar. 80, reci osemdeset teh smrek je naš milostljivi prošt gosp. Z. prodal, in jih zdaj, ko je drevje v mozgu, sekajo. Navadno se les seka po zimi. Morala je biti huda stiska v kapiteljnu, ali kak star Novomeščan, ki je še živel, ko je proštoval prošt Arko ali bil kanonik Jelovšek, bi rekel, da so moli prišli v kapiteljsko kašto. Kako je škoda teh dreves! Če bi se vedelo, da v prošnji tako nujno rabijo denar, bi naša občina in naš olepšalni odbor prihitela na pomoč, da bi ta lepa drevesa obvarovala sekire. Krasno lego ima Novo mesto. Novomeščani skušamo, kar se da, da spravimo mesto na noge, da privabimo več ljudi, da dobimo penzioniste, toda malo imamo še blizu mesta host, sence. Kaj hočete, kapitelj je lastnik najlepšega holma in drevja na njem!

— **Šulferajnsko šolo v Štoréh** si prizadevajo ondotni nemškutarji s pomočjo deželne politične in šolske oblasti vriniti slovenski občini teharski. Šola bi ostala to, kar je sedaj, dobila pa bi naj pravico javnosti in Teharčani naj bi jo zdrževali sebi v sramoto in škodo. Vsi poštene Teharčani so seveda odločno proti temu narodnemu madežu, za — glasovali so le oni siromaki, ki so bili v to — prisiljeni.

— **Iz Dola se nam piše:** Zadnjič ste poročali, da se v Dolu prodajajo razglednice s podobo vevške papirnice in samonemškimi napisom. Temu ni tako. Tiste razglednice se prodajajo samo v Vevčah. Pri nas znamo bolje skrbeti za narodno čast, četudi nismo krščanski socialisti. Naročili smo razglednice, toda te bodo imele samoslovenski napis.

— **Dijaške demonstracije.** Iz Trsta se nam poroča: Včeraj popoldne so se na tukajšnji trgovski in nautički akademiji primerile velike demonstracije proti profesorjema Gelcihu in Cubretovichu. Dijaki so v šoli in na cesti žvižgali in razgrajali, da je bilo kaj. Povod temu je dalo dejstvo, da je bil neki dijak naznanjen državnemu pravdnistvu radi žaljenja Veličanstva. Državno pravdnistvo je dijaka tudi obtožilo, toda sodišče ga je oprostilo. To oproščanje je laško časopisje spretno izkoristilo proti nekaterim profesorjem, a posledica tega so bile včerajšnje, jako hrupne demonstracije.

— **II. mestni otroški vrtec** se odpre v Cerkvenih ulicah št. 21 na desni 1. maja s primerno svetlostjo.

— **Godba ljubljanskega gasilnega društva** šteje že 24 mož in kapelnika. Vaje so vsak teden parkrat v „Mestnem domu“.

— **Novi razglednici,** Triglavska skupina od Save pod Globokim (izdelal Wagner) in Triglavski vrh s severne strani (izdelal Holub) je izdala knjigotlačnica Ig. pl. Kleinmayr in F. Bamberg v Ljubljani. Obe razglednici sta izvedeni v umetniškem stilu v barvotisku in imata samoslovensko besedilo. Reči smemo, da spadata obe dovršeno izdelani razglednici mej najboljše domače proizvode te vrste. Dobivati se po vseh trgovinah z razglednicami; vsaki je cena 10 kr. ali 20 vinarjev.

— **Nezgode.** Ivan Štempihar, kamnoseški vajenec pri Vincencu Čamerniku, se je včeraj popoldne ponesrečil. Prenašal je še z enim drugim vajencem kamenje na nosilnici. Ko sta se hotela odpočiti, postavila sta nosilnico s kamenjem na tla, in Štempihar je bil tako neroden, da je dobil desno roko pod nosilnico. Zmečkal mu je štiri prste in so ga morali prepeljati v deželno bolnico. — **Luka Čat,** kamnoseški vajenec pri Feliksu Tomanu pa je pri prevažanju kamnja padel in si je najbrže zlomil nogo. Tudi on se je prepeljal v bolnico.

— **Kamnje lučala** sta včeraj zvečer na prostoru Knežjega dvorca v Vegove ulice dva fanta. Jeden kamen je priletel na Marijo Terčerkovo in jo poškodoval.

— **Kaznovana tata konj.** 18letni Jožef Strniša iz Benečije pri Trebnem je početkom leta ukradel v Blanci na Spodnjem Štajerskem par konj in voz ter vse skupaj v družbi očeta prodal na Kranjskem. Oče in sin sta bila v Celju te dni obsojena, in sicer oče na dve leti, sin pa na 15 mesecev poostrene ječe.

— **Požar.** 21. t. m. zvečer je pogorela v Gornji vasi pri Kočevju kajza Matije Mau-serja do tal. Gasilno društvo iz Srednje vasi je ogenj omejilo. Škode je za 2000 kron.

— **Kaznovana nepredvidnost.** Iz Opatije se nam piše: Te dni se je tukaj primerila dogodka, ki obuja veliko smeha. Neki gospod, imenujmo ga A., je prijel trgovca B., da se je ta napram nekemu gospodu C. o njem jako nečastno izrazil. Trgovec B. je zatrjeval slovesno, da tega nikdar ni storil in se naposled z g. A. domenil, da pokličeta g. C., da se stvar pojasni. Tako se je tudi zgodilo. Vsi trije se šli v neki hotel in začela se je razprava. Gospod C. je z vso odločnostjo trdil, da mu je g. B. dotične, za gosp. A. nečastne besede rekel, dočim je g. B. to ravno tako odločno tajil. Beseda prinese besedo, pes pa kost — pravi star pregovor. Tako tudi tu. Beseda je prinesla besedo, oba gospoda sta se razgrela in naposled je g. C. ponudil g. B. zausnico. Posledica tega je bilo, da je g. B. vdaril g. D., da sta se oba gospoda spoprijela in se tepla, kar se je dalo. Potem sta se razšla. A zdaj pride najlepše. Dobro uro po ljutem boju pride g. A. zopet k g. B. in mu sporoči: Zdaj je bil g. C. pri meni in mi je rekel, da mu niste vi dotičnih, mene žalečih besed rekli, in da se je zmotil, ko je Vas tega dolžil. Tableau! Ali se je čuditi, če se smeje cela Opatija?

* **Pesnik Gabriele d'Annunzio** se je tekom zadnjega zasedanja italijanske komore, ko se je skrajna levica z največjo močjo borila proti reakcionarni vladi, pridružil opoziciji. Pri tej priliki je bilo zanimivo opazovati, kako sodijo reakcionarci umetnike. Talent ne velja tem „poklicanim“ kritičarjem nič, vse pa politično stališče; oni ne sodijo dela, ampak moža po politični simpatiji in antipatiji. Italijanski reakcionarci, ki so doslej slavili d'Annunzia kot bogonadarjenega pesnika, ne najdejo sedaj dosti blata, da ga obmečejo s čim.

Neki list je še nekaj dni, predno se d'Annunzio pridružil levici, pisal: „Gabriele d'Annunzio! Ponos in čast Italije! Knez italijanskih pesnikov... dijamantni kist umetnika... njegove pesmi cizelirana ruda... čudeži sloga... duša Foscola, pero Leopardijevo, fantazija Ariostova, veličanstvo Mihela Angela“. Teden pozneje pa je pisal isti list o njem: „Obžalovanja vreden slabotnež... človek brez resnobe... plitek salonski brbljavec... ljubljencek histeričnih bab... politična ničla... duševno siromaštvo... ubožstvo iznajdbe... zoprna manira...“ To se imenuje pri klerikalcih „pravična kritika, literarno prepričanje in nepristranost.“ Prav kakor pri nas!

* **Gorka večerja za vojake.** Od 1. jan. 1900. dobe vojaki dvakrat v tednu za večerjo po jedno porcijo konserv, za ostale dni pa po dva novčiča. Ta denar se mora porabiti v to, da vojaki dobe gorko ali kako drugo večerjo.

* **Grozodejstvo blaznika.** Te dni je zadavil nakrat zblazneli cevkvni ključar Ivan Finkbeiner v Operpalu pri Stuttgartu svojega 14letnega in dvaletnega sina. Žena in pet otrok mu je komaj ušlo. Svojo mater pa je blaznik davil tako dolgo, da je omedlela. Finkbeiner je bil sila pobožen človek in je znorel iz samega pobožnjaštva. Sedaj pravi, da je hotel darovati svojo rodbino Bogu.

* **Boj dveh družin.** Družini Bozzi in Ruglioni pri Putignanu pri Pizi sta se sovražili kakor Montecchi in Capuletti v znani Shakespearovi žaloigri. Vedno sta se prepirali in pretepali. V velikonočnih praznikih sta se rodbini sešli slučajno v neki gostilni, a po kratkem prepiru so Ruglioni odšli. Bozziji pa s tem niso bili zadovoljni ter so začeli hišo Ruglionijev oblegati. Najmlajša Bozzija, 11letni Giuseppe in 10letni Lionello sta metala kamenje ter pobila vsa okna. Potem so vdrli vrata in v hiši se je začel pravi boj. Prvi je padel Ulisse Ruglioni. Krogla mu je predrila srce, potem 18letni Evgenio Ruglioni, kateri je bil zadet v pljuča. Leonildi Ruglioni so s srpom prerezali vrat in na starega Attilia se je vrgel 11letni Giuseppe Bozzi in mu zabodel nož v telo. Tako so bili ubiti vsi Ruglioni. Bozziji pa so sedaj vsi v ječi.

Književnost.

— **Jos. Stritarja zbrani spisi.** Izšel je VII. zvezek z dodatnimi spisi, pesnimi, soneti, pismi, esaji in dramo „Logarjevi“. Cena zvezka je 5 kron, v platnu 6 kron 40 vin., v polukožnem vezu 7 K. Poština 20 vin. Zvezek ima 388 strani ter je tiskan na posebno finem papirju in z jako lepimi črkami. Naroča se pri založniku Kleinmayr Bambergu in pri vseh slovenskih knjigotlačih. Več spregovorimo prilično v listku.

Telefonska in brzojavna poročila.

Kamnik 26. aprila. Vzlic vsem zaprekam je danes storil obljubo kot župan moravški nadučitelj Toman s svojimi svetovalci.

Dunaj 26. aprila. Trgovec Izrael Araten, kateremu so redovnice v Lvovu skrile hčer Mihalino, je bil danes v avdienci pri cesarju. Araten je pokleknil pred cesarja ter ga prosil pomoči. Cesar ga je vprašal, če je iskal pomoči pri oblastvih, in Araten je odgovoril, da je justični minister odredil preiskavo, ki pa je ostala brez uspeha. Cesar je obljubil, da se bo o zadevi sam natančno informiral ter dal oblastvom strog ukaz, da vrnejo očetu odvedeno in v neznanem samostanu skrito hčer.

Belgrad 26. aprila. Bivši minister Tavšanović, kateri je v ječi ter je obdolžen goljufije, je vložil ugovor.

Berolin 26. aprila. Knez Konstantin Konstantinovič bode o priliki proglazenja polnoletnosti nemškega prestolonaslednika zastopal ruskega carja.

Madrid 26. aprila. V bližini Barcelone so našli veliko skladišče orožja, 500 pušk in bajonetov, ki so bili namenjeni Karlismu.

London 26. aprila. Mesto Weperner je prosto. Buri, okoli 5000 mož, pod poveljstvom generala Deweta, so vzeli seboj vse topove in vozove. Nevarni so jim le konjeniški oddelki generala Frencha.

London 26. aprila. Roberts javlja iz Bloemfonteina, da so Buri obleganje mesta Wepener opustili ter se mu umaknili v severnovzhodni smeri.

London 26. aprila. „Temps“ javlja 25. t. m., da so se umaknili Buri v smeri proti Ladybrandu. Angleži jih ne preganjajo.

Washington 26. aprila. General Otis javlja, da je padlo v bojih, ki so se vršili na Filipinih od 15. do 17. t. m., 333 Filipincev in 6 Američanov. Mali boji se dogajajo z vstaši skoraj vsak dan.

Poslano.*

Gospodu Fr. Breskvarju, knjigoveškemu mojstru v Ljubljani.

Kaj vas je napotilo v včerajšnjem poslanem „Slovenču“ moje ime zlorabiti? Resnica je, Kvas se je pri meni učil knjigoveštva. Šolo imel je ravno isto kot drugi, ki so še pri meni poštene in spretni delavci. Laž je, da je Kvas imel kot pomočnik le 2 gl. tedenske plače. Vplačilna knjiga je vam in vsakemu na razpolago. Kvas je bil slabotnega telesa, malo muhast, a vsled tega težak za učenje, v delavnici pa lepega vedenja. Stanoval je pri stariših. Kvas je po svoji lastni odpovedbi vstopil 31. januarja 1898 v vašo knjigovoznico. Po preteku več ko dveh let namevaliti kako odgovornost, in to ste vi, gosp. Breskvar, z imenovanjem mojega imena hoteli doseči, je skrajno nesramno. G. Breskvar, ko bi si morali tako trdo in pošteno kruh služiti kakor ga moram jaz, gotovo bi nadzorovali bolj svoje delavce, in zgodilo bi se težko tako bogoskrunsko dejanje v vaši luknji. Ne bil bi v vaši delavnici naš odrešenik od takih mladih paglavcev preklinjan in sveta cerkev radi posta na tak ostudno grd način zasramovana. Gospod Breskvar, stopite čez prag moje delavnice in prepričate se takoj, da se še senca tacega dejanja tu ne more zgoditi. Gosp. Breskvar, kakor sem rekel, vi lahko zaslužite, zato se je to zgodilo. Verjemite narodnemu knjigovezu, da je Bog pravičen. Sicer pa le po pepelu brskajte, saj je še dosti žrjavice!

lv. Bonač.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon. (831)

Zavarovalne vesti.

„JANUS“

vzajemna zavarovalnica za življenje na Dunaju, I., Wipplingerstrasse 30.

V I. četrtletju 1900. l. vložilo se je 1635 ponudb z zavarovalno svoto okroglih K 4.881.000—, in se je na podlagi teh ponudb izgotovilo 1362 polic z zavarovalno svoto K 3.683.000—.

Dohodki I. četrtletja iznašali so na premijah in obrestih kapitala K 1.125.000—, temu nasproti je bilo plačati na zapadlih zavarovalnih svotah K 417.000—.

Od obstoja zavarovalnice do sedaj se je izplačala svota K 44.168.000—.

Pojasnila daje ter sprejema ponudbe: generalno zastopstvo za Kranjsko v Ljubljani, Rimska cesta št. 7, II. nadstropje Jos. Pehani. (827)

Darila.

Uredništvu našega lista je poslal: Gospod Stefan Klun, posestnik v Ljubljani (razun včeraj izkazanih 2 K za Prešernov spomenik) še za družbo sv. Cirila in Metoda 2 K; za učiteljski konvikt v Ljubljani 2 K; za dijaško kuhinjo v Kranji 2 K; za podporno založbo vseučiliščnikov na Dunaju 2 K; za podporno založbo vseučiliščnikov v Gradcu 2 K. — Živio rodoljubni darovalec! — Svote odvedemo na dotična mesta.

— **60.000 kron, 15.000 kron in 12.000 kron** so glavni dobitki invalidske zavarovalne loterije, kateri se izplačajo v gotovem denarju z 20% odbitkom. S tem opominjamo naše častite čitatelje, da je I. žrebanje nepreklicno dne 19. maja 1900.

Že za stare mamice časov bila je obče priljubljena Rogaska Slatina, katera se imenuje po pravici biser zelene Štajerske. Napredek deželnega zdravilišča pod vodstvom novega ravnatelja g. Viktorja Trotterja, se je v minoletem letu pokazal ne samo glede mnogobrojnega obiska, temveč pred vsem drugim s tem, da se je nenadno večje število rogaške slatine prodalo. Posebno bode razveselila vse obiskovalce vest, da se zgradi normalnotirna železnica iz Št. Jurja do štajersko hrvaške meje, s katero dobi Rogatec nove svetovne zveze. Stanovanja so tako po ceni, (od 1 krome naprej) da tudi manj premožni lahko pridejo s svojimi rodbinami za nekaj tednov v te južne Karlove vane, katere posebno priporočajo najimunitnejše medicinske kapacitete za želodčne in črevesne katere, Brightovo vnetje ledvic itd. Ravnateljstvo skuša življenje vsem gostom čim prijetneje narediti z najraznovrstnejšimi zabavami in izleti v okolico. Kdor je enkrat bil tam, se rad vrne v Slatino.

Pri Ervinu Burdyeh-u, lekarju v škofiji
Leki se dobiva (321-22)

ustna voda

z novim antiseptikom
katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado
Frlan, katera ohrani zobe smiraj zdrave in
bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane
3 kroni, po pošti 3.05 kroni.

Umrli so v Ljubljani:

23. aprila: Neža Ogrin, kočijaževa žena,
46 let, Rimska cesta št. 21, naduha. — Hubert
Lavrenčič, železniškega uradnika sin 2^{1/2} leta,
Križevniške ulice št. 7, vnetje sopil. — Aleksa
Marija Mestek, usmiljenka, 27 let, Radeckega
cesta št. 11, jetika. — Valentin Mihler, razna-
šalec sin, 5 mesecev, Hrenove ulice št. 7, kron.
vnetje sopil.

Dne 25. aprila: Franc Popp, umir. želez-
niški uradnik, 69 let, Dolenjska cesta št. 40, srčna
hiba.

V hiralnici:

23. aprila: N. N., gluhonema ženska, 50 let,
pljučnica.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806.3 m. Srednji kračni tlak 756.0 mm.

Marec	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
25.	9. zvečer	728.7	10.2	sl. jug	jasno	0.0 mm
26.	7. jutraj	730.4	6.1	sl. vzhod	oblačno	0.0 mm
"	2. popol.	732.5	8.4	sr. jug	dež	0.0 mm

Srednja večerajšnja temperatura 10.5°, nor-
male: 11.3°.

Dunajska borza

dne 26. aprila 1900.

Skupni državni dolg v notah	98 K	60 h
Skupni državni dolg v srebru	98	40
Avstrijska zlata renta	118	—
Avstrijska krona renta 4%	98	40
Ogrska zlata renta 4%	117	—
Ogrska krona renta 4%	92	70
Avstro-ogrske bančne delnice	17	75
Kreditne delnice	733	75
London vista	242	80
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118	35
20 mark	23	65
20 frankov	19	26
Italijanski bankovci	90	82
C. kr. cekini	11	36

Tužnega srca naznanjamo vsem so-
rodnikom, prijateljem in znancom pre-
tužno vest, da je naš preljubljeni oče
oziroma tast in stari oče, gospod

Josip Modic

po kratki in mučni bolezni, previden s
svetotajstvi včeraj ob 10. uri zvečer,
mirno v Gospodu zaspal.

Zemeljski ostanek neopozabnega umr-
lega se bodo v petek jutro ob 9. uri na
pokopališču tukajšnje farne cerkve pre-
nesli.

Svete maše zadušnice darovale se
bodo pri tukajšnji farni cerkvi.

Novavas dne 25. aprila 1900.

(830)

Žalujoča rodbina
Modic.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane jut. kol. Proga čez
Trbič. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbič,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal
v Anase, Solnograd; čez Klein-Raifling v Steyr, v
Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m.
jutraj osonni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak, Celovec,
Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solno-
grad, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu
ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m.
dopolodne osonni vlak v Trbič, Pontabel, Beljak,
Celovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m.
popoldne osonni vlak v Trbič, Beljak, Celovec, Ljubno,
čez Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru,
Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Paris; čez Klein-
Raifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine
vare, Hebr, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko,
Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto**
in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. jutraj,
ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. —
Prihod v Ljubljano jut. kol. Proga iz Trbiča.
Ob 5. uri 46 m. jutraj osonni vlak s Dunaja via
Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlo-
vih varov, Heba, Marijinih varov, Plnja, Budejovic,
Solnograda, Lince, Steyra, Anasea, Ljubna, Celovca,
Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dolo-
pudne osonni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih
varov, Heba, Marijinih varov, Plnja, Budejovic,
Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha,
Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina,
Ljubna, Celovca, Lince, St. Mohorja, Pontabla. —
Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak s Dunaja,
Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste
Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak s
Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-
tabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih
iz Lince. — **Proga iz Novega mesta in Ko-
čevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. jutraj, ob
2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. —
Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob
7. uri 23 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob
6. uri 50 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** drž.
kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. jutraj, ob 11.
uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Hiša

s štirimi sobami in vrtom v Bobovniku
pri Kamniku št. 1

se prostovoljno prodaja.

Več se izve pri lastniku. (828-1)

Stanovanji

jedno s 4 sobami in vsemi pritliklinami v
moderni, novozgrajeni vili v Spodnji Šiški
št. 107 ter
drugo z 2 sobama in pritliklinami v Kolo-
dvorskih ulicah št. 34 (Vodnikova hiša)
I. nadstropje, kjer se dajo vsa pojasnila.
Obe stanovanji oddasta se s 1. majem
tek. l. (792-2)

Prašno olje

kakeršno se uporablja za vpuščanje tal
v tovarnah, prodajalnah, kavarnah,
restavrantih, bolnišnicah itd.

priporoča (735-6)

1 kg. K 1-20

Adolf Hauptmann, Ljubljana

tovarna oljnatih barv, firneža,
laka ter kita.

Stajerska
ROGASKA
KISLA VODA Jemljen Styria-vrlec
SVETOŠLAVNA.
Krepčevalna pijača. Neprekošana zdravilna voda.

Glavna zaloga za Kranjsko:
MIHAEL KASTNER
v Ljubljani. (573-11)

Dve meblovani sobi

vsaka za sečin s posebnim vhodom (jedna
večja z razgledom na Vodnikov trg in jedna
manjša) se oddasti takoj v Studentovskih
ulicah št. 2 v II. nadstropji. — Več se izve
istotam. (818-2)

Kavarna v Novem mestu

se iz zdravstvenih ozirav prodaja.

Več se izve pri lastniku J. Zimmer.
(814-2)

Anton Schuster v Ljubljani, Špitalske ulice

založnik

uslužbencev c. kr. priv. južne železnice
priporoča

po čudovito nizkih cenah

največjo izber

najnovjšega

blaga za damske obleke

prekrasnega črnega, gladkega in desiniranega

blaga za obleke

angleškega, francoskega in domačega

modnega blaga za gospode

ceneje kakor so sleparsko napravljeni
ostanki,

blaga za pohištvo, zagrinjal,
posteljnih oprav (garnitur),

preprog,

barvastih Mousseline-zagrinjal
à Secession

meter po 30 kr.

Zaloga lynolejskih preprog.

Originalne tovarniške cene itd.

Spoštovanjem (501-11)

„pri Tončku“.

Vzorci se pošiljajo na zahtevo poštne
prosto.

Elegantno stanovanje

s 5 sobami, v pritličju hiše šte. 20 na
Bleiweisovi cesti odda se s 1. avgustom.
Povprašati je v pisarni F. Supančiča,
Rimska cesta št. 20, na dvorišču. (823-2)

Malo rabljeno

Dürkopp-Diana kolo

za dame, najboljše vrste, se po nizki
ceni prodaja.

Žargi, Kamnik.

2 lepi konjski staji

se oddasta s 1. majnikom t 1.

Staja suha. Natančneje se poizve v
zalogi budjeviškega piva na Marije Tere-
zije cesti št. 2. (798-2)

Na prodaj je

malo posestvo

z že poslujočo usnjarijo in popolnoma na
novo opravljeno delavnico v nekem večjem
trgu ob železnici blizu Ljubljane, in sicer
po ceni in po ugodnih plačilnih pogojih
tako, ali pa se tudi dá v najem.

Več se izve v posredovalni pisarni
A. Kališ-a na Jurčičevem trgu. (799-2)

Lepo belo apno

sveže žgano, se dobiva po celih vagonih
in v manjših porcijah pri

L. Mašek & Co.

žgalnica apna in premogokop Zabukovce
(Buchberg), pošta Pletrovče (Pletrovitsch)
pri Celju. (143-37)

Prodaja se takoj iz proste roke
v Novem mestu

hiša

obstoječa iz 4 sob, 2 kleti, 1 svinjskega
hleva in 2 vrtov. Ista stoji poleg novozgra-
jene justične palače in je jako pripravna
za gostilničarski obrt.

Več se poizve pri Karolu Duller-ju v
Novem mestu. (829-1)

Dunajska izdelovalka oblek za dame

ki je bila kot ravnateljica mnogo let v prvih damskih modnih salonih na
Dunaji in tudi v Berlinu, se priporoča častitim damam za izdelova-
nje najfinjših in tudi najpriprostejših toalet po zmernih cenah.

Tudi se dame po nizki ceni v kratkem času lahko naučé risanja
vrezkov in izdelovanja oblek po najlažji metodi. (791-2)

Za prav mnogobrojna naročila se najudaneje priporoča z velespoštovanjem

Antonija Jekel, Emonska cesta št. 10, I. nadstr.

Naznanilo.

Obojam si naznanjati p. n. občinstvu, da bočem
dne 1. maja t. l. odprl na novo

hôtel in restaurant „National“

v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Sa izborna jedila in najboljše pijače ter pazno
poskrbo se boče skrbelo najtočneje.

Sa mnogobrojen obisk provi s velespoštovanjem

A. Schmoliner, najemnik.

(825-1)

KAROL PLANINŠEK

Dunajska cesta št. 8 (poprej Schober).

Svojo špecerijško trgovino

na Starem trgu št. 21 * * * * *

* * * * * opustim 3 današnjim dnem

in bočem odslej oamo še imel trgovino

na Dunajski cesti šte. 8

poprej (Schober).

Sahvaljujem se najlepše za došlej izkazano zaupanje
in prosim daljnega prijaznega poseta v oedanji trgovini.

Karol Planinšek

(808-2)

Dunajska cesta št. 8 (poprej Schober).

Samo 1 krono za 3 žrebanja.

Zadnji mesec.

Glavni
dobitek 60.000 kron, 15.000 kron in 12.000 kron

v gotovem denarju z 20% odtege. (716-8)

Invalidske zahvalne srečke
à 1 krono.

I. žrebanje: 19. maja 1900.
II. žrebanje: 7. julija 1900.
III. žrebanje: 10. novembra 1900.

Srečke priporoča: J. C. MAYER v Ljubljani.